

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 25/37568-2
Saksbehandler Hans Fløystad

Utvalg	Møtedato
Fylkesutvalget	10.02.2026

Vern av skog knyttet til Søgne videregående skole

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

1. Agder fylkeskommune ber om at Statsforvalteren i Agder setter i gang en verneprosess for området Låveheia, gnr. 401 bnr. 1 i Kristiansand kommune.
2. Agder fylkeskommune mener at friluftsliv og områdets pedagogiske verdi bør vektlegges i verneformålet.
3. Fylkeskommunedirektøren tar endelig stilling til vern når forslag til områdeavgrensning, verneforskrift og erstatningssum foreligger.

Vedlegg

Eiendomskart for Søgne vgs. gnr. 401 bnr. 1
Forslag til verneområde -Låveheia (utvidelse)

Sammendrag

Det er registrert betydelige naturverdier i området Låveheia, som forvaltes av Søgne videregående skole på vegne av Agder fylkeskommune. Fylkeskommunedirektøren foreslår derfor at området tilbys vern gjennom ordningen for frivillig skogvern. Fylkeskommunedirektøren vil inngå avtale om vern dersom det oppnås enighet med vernemyndighetene om områdeavgrensning, verneforskrift og erstatningssum. I forhandlingene med Statsforvalteren i Agder vil fylkeskommunen legge særlig vekt på at områdets verdi for friluftsliv og skolens pedagogiske bruk ivaretas i verneforskriften.

Saksopplysninger

Agder fylkeskommune eier eiendommen gnr. 401 bnr. 1 i Kristiansand kommune. Eiendommen har et samlet areal på 3 418 dekar, hvorav 250 dekar er fulldyrka mark og 2 648 dekar produktiv skog. Eiendommen forvaltes av Søgne videregående skole.

Skogarealene benyttes aktivt i undervisning innen naturbruk, friluftsliv og naturfag. Forvaltningen er kunnskapsbasert og spenner fra intensiv skogproduksjon til tilrettelegging for friluftsliv og naturvern. Det finnes i dag to mindre naturreservat på eiendommen: Låveheia naturreservat (15 dekar) og Store Øygarden naturreservat (33 dekar). Denne saken gjelder en mulig utvidelse av Låveheia naturreservat.

Statsforvalteren gjennomførte i 2014 en kartlegging av naturverdiene i området rundt eksisterende verneområder. Kartleggingen identifiserte fem kjerneområder av nasjonal verdi, preget av urørt skog, rike vegetasjonstyper og forekomst av flere rødlistearter. Senere kartlegginger (MiS i 2018 og NiN i 2022) har ytterligere dokumentert områdets høye verneverdier. Det er ikke gjennomført skogbrukstiltak i området de siste ti årene.

Det foreslåtte verneområdet omfatter 548 dekar. Verneverdiene er størst i de sørvendte delene inn mot Låveheia som består av edelløvskog med gode vekstforhold. Disse ligger i tilknytning til mer ordinær gammel furuskog oppe på selve Låveheia som har liten skogbruksmessig verdi på grunn av lav produksjonsevne og terrenghindringer i form av vassdrag og bratte skrenter.

Vest-Agder fylkeskommune vurderte vern av tilsvarende areal i 2016. Fylkesutvalget vedtok 29.11.2016 å utsette å ta stilling til spørsmålet. Bakgrunnen for dette vedtaket var at fremtidig eierskap og bruk av denne delen av fylkeskommunens eiendom burde sees i sammenheng med forhandlinger om tomt for ny videregående skole på Tangvall. Det er ikke lenger behov for slike avklaringer.

Aktuell verneform er naturreservat, som innebærer strenge begrensninger for inngrep og bruk. Vernet etableres gjennom ordningen med frivillig skogvern, hvor grunneier mottar økonomisk erstatning samtidig som eiendoms-, jakt- og fiskerett beholdes.

En eventuell verneprosess vil bestå av:

1. Oppstart av verneprosess
2. Utarbeidelse av forslag til områdeavgrensning og verneforskrift
3. Høring
4. Taksering og forhandling om erstatning
5. Vedtak ved kongelig resolusjon

Prosessen tar normalt tre til fire år, og fylkeskommunen kan trekke seg frem til endelig vedtak.

Erstatningen fastsettes på grunnlag av påregnelig skogbruk og kan erfaringsmessig variere mellom 500 og 5 000 kroner per dekar. For et område på 548 dekar gir dette et anslag på mellom 250 000 kroner og 2,5 millioner kroner. Framtre (tidligere AT-Skog) bistår i prosessen uten kostnad for grunneier.

Søgne videregående skole er positiv til at området inngår i en verneprosess, og stiller seg bak den foreløpige områdeavgrensingen. Skolen er opptatt av at området fremdeles kan benyttes til undervisning og at eksisterende bruk av området til friluftsliv kan videreføres.

Vurderinger

Et vern av skog som naturreservat vil innebære strenge begrensninger for bruken av arealene. Søgne videregående skole bruker deler av Låveheiaområdet til undervisning og området er viktig for friluftsliv i området, blant annet fordi det tilbyr opplevelser av villmark tett på urbane strøk. Rossevangen er kjent som et mye brukt padlevann for kano og kajakk. I utgangspunktet trenger ikke et vern være til hinder for dette, og for fylkeskommunen vil det være viktig at verneforskriften utformes slik at disse aktivitetene kan videreføres.

Foreslått verneområdet har jevnt over liten skogbruksmessig verdi, men i deler av området vil et vern medføre tapte inntekter for skolen og at treforedlingsindustrien går glipp av uvanlig fint eiketømmer. Vernet vil ikke gå utover undervisning i skogsdrift, siden skolen har rikelig med arealer som er mer egnet for dette andre steder på eiendommen.

De spesielle naturkvalitetene gjør også at området har potensiale for økt bruk for folk som vil oppleve området. Vernestatus vil sikre naturverdiene for all framtid og vil øke attraksjonsverdien. For fylkeskommunen som grunneier, utdanningsinstitusjon og samfunnsutvikler, er dette positivt.

Fylkeskommunedirektøren vurderer de praktiske og økonomiske konsekvensene knyttet til vernespørsmålet som relativt beskjedne og foreslår at hele verneprosessen gjennomføres på administrativt nivå.

Regionplan Agder 2030

Regionplanen er tydelig på at skog- og trenæringen er en del av det grønne skiftet og regional verdiskapning, og at naturmangfold og leveområder for sårbare arter skal ivaretas. Det kan ligge målkonflikter i dette, men disse håndterer skolen kunnskapsbasert ved å differensiere forvaltningen av sine skogarealer, herunder å foreslå varig vern av Låveheiaområdet.

Vern av Låveheiaområdet vil bidra til sosial og miljømessig bærekraft. For barn og unge vil vernet sikre et bynært og villmarkspreget område som ressurs for opplevelser i generasjoner.

Økonomiske konsekvenser

Verneprosessen er kostnadsfri for fylkeskommunen. Dersom det ender med vern får fylkeskommunen en engangsutbetaling som samsvarer med framtidige inntekter knyttet til skogsdrift i området. Områdets topografi, beliggenhet og nærhet til drikkevann gjør det lite egnet for framtidig utbygging. Vernet vurderes derfor ikke å medføre tap av framtidige utviklingsinntekter.

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren vurderer at et vern av Låveheiaområdet vil ha begrensede praktiske og økonomiske konsekvenser for fylkeskommunen, samtidig som det sikrer store naturverdier og viktige frilufts- og undervisningsinteresser for framtiden.

Det anbefales å sette i gang en administrativ verneprosess med sikte på vern av Låveheiaområdet som naturreservat. Endelig stilling til vern tas når forslag til områdeavgrensning, verneforskrift og erstatningssum foreligger.

Kristiansand, 28.01.2026

Tine Sundtoft
fylkeskommunedirektør

Lise Solgaard
fylkesdirektør